

Vergaderjaar 2023–2024

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 1120

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 januari 2024

In de verzamelbrief «Algoritmen reguleren»¹ van 7 juli 2023 aan uw Kamer heeft de Staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering aangekondigd dat met alle ministeries is afgesproken dat het Algoritmeregister up-to-date is in 2025 en dat dan ten minste de hoog-risico algoritmes geregistreerd zijn in het Algoritmeregister. Ook is door de CIO Rijk aan de ministeries gevraagd om te komen tot een planning per departement.

In deze brief geef ik aan dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) het belang en de doelen van het landelijk Algoritmeregister onderschrijft. Burgers moeten er immers op kunnen vertrouwen dat algoritmes voldoen aan publieke waarden en (wettelijke) normen en dat er uitleg is over hoe ze werken.

Hieronder geef ik aan welke stappen worden gezet om te komen tot een gevuld Algoritmeregister eind 2025. Het wetsvoorstel dat door de Staatssecretaris van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties is aangekondigd zal nog nadere duiding en invulling geven richting eind 2025.

Huidige vulling door BZ

Buitenlandse Zaken heeft zich gericht op het publiceren van de algoritmes die vallen in de categorie hoog-risico AI-systemen (categorie A uit de handreiking van het Algoritmeregister). Op dit moment bevat het Algoritmeregister één algoritme dat onder het Ministerie van Buitenlandse Zaken valt: Informatie Ondersteund Beslissen – Visum Kort Verblijf.² Dit algoritme valt in de categorie hoog-risico AI-systemen.

¹ Kamerstuk 26 643, nr. 1056.

² <https://algoritmes.overheid.nl/nl/algoritme/94596537>.

Aanpak

Om het register gevuld te krijgen moeten organisaties verschillende stappen doorlopen. Allereerst moeten alle algoritmes binnen een organisatie geïnventariseerd worden. Vervolgens moet bepaald worden welke algoritmes in het Algoritmeregister horen. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de meest impactvolle algoritmes, zoals de hoog-risico AI-systemen uit de concepttekst van de AI-verordening.

De stappen die in mijn departement reeds zijn uitgevoerd:

- Begin 2023 is het ministerie begonnen met het inventariseren van de algoritmes. Er was één algoritme als hoog-risico systeem geclassificeerd, namelijk Informatie Ondersteund Beslissen – Visum Kort Verblijf. In mei 2023 is in de kamer toelichting gegeven op dit algoritme.³ Dit algoritme is zoals afgesproken voor januari 2024 in het Algoritmeregister gepubliceerd.
- De inventarisatie van algoritmes is eind 2023 herzien en tijdens deze snelle inventarisatie zijn 11 algoritmes gedefinieerd. Ook deze zijn geclassificeerd en daaruit zijn geen nieuwe hoog-risico algoritmes gebleken. Deze update is echter nog niet afgerond en zal in 2024 voortgezet worden.
- Om het invullen van het Algoritmeregister te bespoedigen is bij Buitenlandse Zaken een coördinator aangewezen die de desbetreffende directies ondersteunt bij het invullen van het Algoritmeregister en zorgt voor voortgang.

De onderstaande stappen worden verder ondernomen:

- Het verbreden van de kennis over algoritmes bij de ambtenaren van Buitenlandse Zaken.
- Het afronden van het updaten van de inventarisatie van de algoritmes bij Buitenlandse Zaken.
- Op basis van de handreiking en handleiding Algoritmeregister het departementale beleid voor het werken met data en algoritmes updaten.
- Het opstellen van een planning voor het publiceren van de overige algoritmes, waarbij we streven dat de algoritmes in de categorie B in 2024 gepubliceerd worden.
- Het ondersteunen van de directies bij het publiceren van de algoritmes.

Conform de motie van uw Kamer⁴ zullen nieuwe hoog-risico AI-systemen direct opgenomen worden in het register. Na de classificatie worden de algoritmebeschrijvingen opgemaakt, gecontroleerd en vervolgens gepubliceerd.

Aandachtspunten

Het registreren van algoritmes kost capaciteit. De capaciteit op het gebied van ICT is schaars bij veel organisaties en moet ook gebruikt worden voor andere doelen, zoals het moderniseren van ICT. Het halen van de planning is afhankelijk van de beschikbare capaciteit.

³ Kamerstuk 26 643, nr. 1031.

⁴ Kamerstuk 36 360 VI, nr. 14.

Vervolgproces

Ik zal uw Kamer eind 2024 wederom informeren over de voortgang.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H.G.J. Bruins Slot